

Jungfru Marie bebådelsedag

Tom Hardts postilla, andra årgången

Evangelium: Luk. 1:39–45.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

De många förkunnare, som under gångna tider stått på predikstolen denna dag, har sökt båda upp alla språkets överdådigheter, alla till det högsta stegrade lovande och prisande benämningar, alla förstärkande och upphöjande namn för att ge Jungfru Marie bebådelsedag dess rätta ställning i vår tro och i vårt kyrkoår. Icke julen utan denna dag är ju människoblivandets tidpunkt, årets, ja, hela vår tideräknings egentliga, rätta begynnelse. Så måste det vara, då vi försänker oss i det under, som evangelium ställer oss inför, att Gud antagit vår mänskliga natur, att vårt kött och blod vilar i Den Allrasaligaste Trefaldighetens sköte, att den evige Sonen med sin person införlivat mänsklig själ och mänsklig kropp av Jungfrun Maria. Det, som skedde i Nasaret, då ärkeängeln framförde sitt budskap, har för alla tider verkat det undret, att varhelst jag vänder mig till Gud, griper efter honom, stöder mig på honom, finner jag hans mänskliga natur. Jag kan och skall tacka honom för att han antagit min natur, och han hör och mottager min bön i samma sin mänskliga natur. Av detta väller en evig, oupphörlig, omskapande glädje fram, som närsomhelst kan slås på, som närsomhelst bryter fram som svalkande tröst för min trötta, slitna tro: att Gud så älskar oss, är en sådan människoälskande Gud, att han antagit vår natur. Så får och kan jag inte tvivla på hans bönhörelse, hans hjälp, hans beskydd, som alltihop utgår från honom, som är kött och blod, kropp och själ, Marias son på den Högtlovades tron.

Allt dettas bröt in vid en viss, alldeles bestämd tidpunkt, ja, "när tiden var fullbordad, sände Gud sin Son, född av kvinna". (Gal. 4:4) I denna tidens fullbordning får vi inte skjuta in våra mänskliga skattningar, inte tanken på en tillbörlig förberedelse, en mänsklighetens mognadsprocess, en tillväxt av romarrikets vägnät och fredsstiftande administration. Vi talar här endast om Guds hemliga rådslut från tiden före all tid, en visdom, som inte är vår. I själva ärkeängels budskap finns de allra största spänningar, när där talar om "hans fader Davids tron". Hela den härlighet,

som skall bryta in, står i skärande kontrast till den förödelse, som sedan länge rått i Israel, till den davidiska tronföljdens synbara upphörande och övergång till ett patetiskt fattigadelsanspråk under det yttersta armod. Hedendomen regerade bokstavligen över Israel med Israels tro reducerad till infödingsreligionens tolererade status. Det, som i dag händer, är uppfyllandet av löftet: "Men ett skott skall skjuta upp ur Isaï avhuggna stam". (Jes. 11:1) Ur det förhärjade, förödda, ja, ur "det som ingenting var" (1 Kor. 1:28), bryter all fullhet, all uppfyllelse, Guds fullhet fram. Det är inte efter människors beräkningar utan efter Guds upphöjda, hemligaste rådslag och "under motsatsens gestalter", "sub specie contraria". Bara så låter sig människoblivandet rätt fattas och tros.

Så är denna festdag Guds festdag, inte människors festdag, inte heller Jungfrun Marias, i varje fall inte så som alltför ofta menas. Ur sällsamma djup och mörka brunnar stiger satser upp som att "Marias Ja blev världens frälsning", att vi i dag firar den mänskliga medverkan i frälsningens hemlighet. Evangeliets textsammanhang visar oss motsatsen. Bara fem verser före evangeliet handlar Gud oberoende av sina heligas bifall, då d.h. Johannes Döparens tillkomst, som omnämns av Gabriel i budskapet till Maria i samma andetag som människoblivandet, sker på de bistra villkor, som avkunnas i orden till d.h. Johannes Döparens fader: "Och se, ända till den dag då detta sker, skall du vara mållös och icke kunna tala, därför att du icke trodde mina ord, vilka dock i sin tid skola fullbordas". (Luk. 1:20) Förvisso är Maria efterföljansvärd i sin tro, men den tron är den rätta tron, "genom tro – och det icke av eder själva, Guds gåva är det – icke av gärningar, för att ingen skall berömma sig". (Ef. 2:8) Lika litet kan Maria nyttjas i andra andars tjänst, som den från äktenskapet och mannen frigjorda kvinnan. Vår text börjar inte med Marias namn utan med Josefs: "till en jungfru, som var trolovad med en man vid namn Josef, av Davids hus", och Maria tilltalas i just denna sin relation och släktskap, när ärkeängeln säger: "och Herren Gud skall giva honom hans fader Davids tron". Så sjunker alla falska Marior tillbaka ned i dödsriket, varur de uppstigit,

och den rätta, bibliska Maria står fram. Härom säger vi:

- I. **den heliga Jungfrun Maria är sannerligen Guds moder,**
- II. **Maria, Guds moder, är med oss synderska, frälsad av sin Son,**
- III. **Maria, Guds moder, är med oss tjänarinna med trons ringhet.**

I. Den heliga Jungfrun Maria är sannerligen Guds moder.

Vår evangelisk-lutherska kyrkas bekännelse säger: "Därför tro, lära och bekänna vi, att Maria icke avlat och fött blott och bart en människa utan Guds sannskyl-dige Son, varför hon också med rätta kallas och verkli-gen är Guds moder". (SKB, s. 525) Detta är icke med-eltidssvärmeri eller poetiska uttryck utan biblisk tro i dess enkelhet och påtaglighet. Hela denna festdag, hela vår kristna tro, står och faller med denna sats, att Jungfrun Maria sannerligen är Guds moder.

II. Maria, Guds moder, är med oss synderska, frälsad av sin Son.

Maria sammanfattar i sin lovsång allt, som kan sägas om hennes person i det ordet: "Och min ande fröjdar

sig i Gud, min frälsare". (Luk. 1:47) Hon är en Evas dotter, ställd under synden, döden och djävulen och med oss hänvisad till att i tro mottaga budskapet om Sonens rike, hans herradöme över denna synd, den-na död och denna djävul. Därför måste också Den Helige Ande komma över henne för att rena det kött och blod, som den ende syndfrie, hennes livsfrukt, antog av henne.

III. Maria, Guds moder, är med oss tjäna-rinna med trons ringhet.

Marias ord: "han har sett till sin tjänarinnas ringhet" upphävs inte av de orden: "och se, härefter skola alla släkten prisa mig salig". (Luk. 1:48) Saligprisningarna gäller de "stora ting" (Mark. 5:19), själva människo-blivandet i Marias sköte, som alltid skall besjungas och bekännas över hela jordens krets av alla kristna. Maria själv som person förblir däremot i allt detta den ringa tjänarinnan, helt hänvisad till Gud: "heligt är hans namn" (Luk. 1:49), pekande endast på ho-nom. Aldrig träder hon fram som sina demoniska efteraperskor som "härskarinnan", som bönhörerskan, som den, som åkallas på särskilda heliga plat-ser, i heliga bilder och på heliga tider. Allt detta är motsatsen till den sanna, rätta, bibliska Jungfrun Maria, Guds moder, synderska och tjänarinna.

Amen.